

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 6Co/64/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3718201072
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 07. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Janáková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2023:3718201072.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Janákovvej a sudcov Mgr. Ivana Kubínyiho a Mgr. Zuzany Holúbkovej v spore žalobcu: LifeDent s.r.o., so sídlom Štefánikova 828, Púchov, IČO: 52 076 636, zast. JUDr. Jánom Legerským, advokátom so sídlom Nám. sv. Anny 15/25, Trenčín, IČO: 34 054 081, proti žalovanej: A. B. C., D. E., nar. XX.X.XXXX, bytom F. A. XXX, zast. Advokátska kancelária JUDr. Ondrej Polák, s.r.o., so sídlom Železničná 90/12, Považská Bystrica, IČO: 47 248 432, o určenie neexistencie práva na užívanie nebytového priestoru, o odvolaniach žalobcu a žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 5. mája 2022, č.k. 5C/9/2018-261, takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch I. a II. a v závislom výroku IV. **p o t v r d z u j e .**

II. Žiadnej zo sporových strán **n e p r i z n á v a** náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. zamietol žalobu. Výrokom II. zamietol vzájomnú žalobu žalovanej. Výrokom III. zamietol návrh žalobcu na prerušenie konania zo dňa 7.12.2021. Výrokom IV. nepriznal žiadnej zo strán náhradu trov konania.

2. Súd prvej inštancie rozhodoval na základe žaloby, ktorou sa žalobca domáhal určenia, že žalovaná nemá právo na užívanie nehnuteľnosti v k. ú. C., okres C., obec C. na LV č. XXXX v časti A ako stavby - bytový dom súp. č. XXX na parc. č. 1179/2, v časti B ako byty a nebytové priestory pod por. č. 38 - priestor č. 9-2 vo vchode 1. na prvom poschodí v 1/1 vrátane k nemu prislúchajúceho podielu 85/4229 na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu vo vlastníctve pôvodnej žalobkyne. Žalobca uviedol, že je v špecifikovanom bytovom dome vlastníkom nebytových priestorov č. 1 a č. 2 vrátane k nemu prislúchajúceho podielu na spoločných častiach a spoločných zariadeniach bytového domu. Žalovaná je v tomto bytovom dome vlastníčkou nebytových priestorov č. 3 a 4 vrátane k nemu prislúchajúceho podielu na spoločných častiach a spoločných zariadeniach bytového domu. V chodbe tohto bytového domu došlo k vybudovaniu priečky. Následne, na podklade žaloby, ktorú podala žalovaná, rozhodol súd o jej odstránení (Okresný súd Považská Bystrica rozsudkom zo dňa 25.1.2016 sp. zn. 8C 222/2012-273, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 23.8.2017, č.k. 17Co/212/2016-312). Podľa žalobcu tým súd spôsobil, že žalovaná môže voľne užívať jeho nebytový priestor. Na užívanie jeho nebytového priestoru nemá žalovaná ale žiadny právny titul. Preto sa obrátil na súd, pričom v žalobe zdôraznil, že len takýmto určením súdu môže byť odstránená právna neistota, ktorá vznikla po rozhodnutí súdu o odstránení vybudovanej priečky.

3. Súd prvej inštancie uznesením zo dňa 6.8.2018, č.k. 5C/9/2018-49, konanie zastavil z dôvodu existencie prekážky právoplatne rozhodnutej veci, ktorá tvorí neodstrániteľnú vadu konania, a priznal

žalovanej nárok na náhradu trov konania. Proti tomuto rozhodnutiu podala žalobkyňa odvolanie, o ktorom rozhodol odvolací súd uznesením zo dňa 8.1.2019, č.k. 4Co/285/2018-67, tak, že napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. V odôvodnení odvolania Krajský súd v Trenčíne konštatoval, že keďže v tomto prípade v konaní o splnenie povinnosti súd rozsudkom zo dňa 25.1.2016, č.k. 8C/222/2012-273, v spojení so zmeňujúcim rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 23.8.2017, č.k. 17Co/212/2016-312, právoplatným dňa 28.9.2017, nevyriešil otázku užívacieho či vlastníckeho práva k spornej nehnuteľnosti súvisiacu aj so zápisom v katastri nehnuteľnosti, výrokom v rozsudku na plnenie, a teda v konaní o splnenie povinnosti sa posúdenie tejto predbežnej otázky nepremietlo do výroku rozhodnutia, za stavu, keď právny vzťah medzi stranami bez záväzného vyriešenia tejto, predtým v konaní posudzovanej ako predbežnej otázky, je neistý. Preto nejde o totožnosť veci, a preto tak nie je daná prekážka právoplatne rozhodnutej veci.

4. V priebehu konania podala žalovaná vzájomnú žalobu. Tou sa domáhala určenia, že nebytový priestor v dome súp. č. XXX na parc. č. 1179/2 zapísaný v katastri nehnuteľností obce Púchov, k. ú. C. na LV č. XXXX pod por. č. 42 vo vchode 1, prvé poschodie, priestor č. 12-2 a časť nebytového priestoru v dome súp. č. XXX na parc. č. 1179/2 zapísaný v katastri obce Púchov, k. ú. C. na LV č. XXXX pod por. č. 38 vo vchode 1, prvé poschodie, priestor č. 9-2 tak, ako sú vyznačené červenými čiarami na priloženom náčrte, ktorý tvorí súčasť rozsudku, predstavujú spoločnú časť (chodbu) bytového domu súp. č. XXX na parc. č. 1172 v k. ú. C., obec C., zapísaného na LV č. XXXX a náhrady trov konania. Uviedla, že vzhľadom na rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 23.8.2017, č.k. 17Co/212/2016-312, bola nútená podať vzájomnú žalobu, ktorou sa domáha určenia, že sporný priestor v bytovom dome č. XXX v Púchove predstavuje spoločnú časť (chodbu) domu súp. č. XXX.

5. Súd prvej inštancie sa najskôr zaoberal procesnou prípustnosťou žaloby žalobcu s poukazom na § 137 CSP, nakoľko sa podanou žalobou domáhal určenia, že žalovaná nemá právo na užívanie špecifikovanej nehnuteľnosti. Súd prvej inštancie posúdil žalobu konkrétne podľa § 137 písm. c) CSP. Keďže nejde o určenie, u ktorého by naliehavý právny záujem vyplýval z osobitného predpisu a ktorý by oprávňoval žalobcu na podanie takejto žaloby, žalobca musel preukázať naliehavý právny záujem.

6. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobca neosvedčil naliehavý právny záujem na požadovanom určení, a to z niekoľkých dôvodov. Súd prvej inštancie skonštatoval, že určením, že žalovaná nemá právo užívať nehnuteľnosť v určitých častiach, by nedošlo k takej zmene právneho postavenia žalobcu, aby sa vyriešila otázka jeho právnej istoty. V konaní pod sp. zn. 8C/222/2012 odvolací súd vyslovil stanovisko, že je potrebné zosúladiť nezrovnalosti medzi skutočným stavom a stavom evidovanom v katastri. Zároveň v konaní pod sp. zn. 5C/9/2018 odvolací súd uviedol, že prvoinštančný súd spolu s rozsudkom odvolacieho súdu nevyriešil otázku užívacieho či vlastníckeho práva k spornej nehnuteľnosti súvisiacu aj so zápisom v katastri nehnuteľnosti, pretože výrokom v rozsudku na plnenie, a teda v konaní o splnenie povinnosti, sa posúdenie tejto predbežnej otázky nepremietlo do výroku tohto rozhodnutia. Preto súd prvej inštancie mal za to, že žalobca v tomto konaní, za stavu, keď právny vzťah medzi stranami bez záväzného vyriešenia tejto (užívacej, resp. vlastníckej), predtým v konaní posudzovanej ako predbežnej otázky, je neistý, by svojou podanou žalobou nevyriešil otázku užívacieho či vlastníckeho práva k spornej nehnuteľnosti súvisiacu aj so zápisom v katastri nehnuteľnosti, ale by len vytvoril v súvislosti s právoplatným rozhodnutím pod sp. zn. 8C/222/2012 právny chaos, ktorý by nevyriešil samotný právny problém. Naliehavý právny záujem na určení v tomto prípade súd prvej inštancie nevidel, nakoľko podanou určovacou žalobou by sa nevytvoril pevný základ pre právne vzťahy strán sporu a nepredišlo by sa tak prípadným ďalším žalobám na plnenie.

7. Ďalší dôvod neosvedčenia naliehavého právneho záujmu súd prvej inštancie vzhliadol v tom, že z doktríny preventívneho charakteru určovacej žaloby vyplýva, že naliehavý právny záujem absentuje, ak má žalobca možnosť žalovať na splnenie povinnosti, pričom je to tak v prípadoch, keď tvrdené právo už nie je v štádiu neistoty alebo ohrozenia, ale kedy už došlo k jeho porušeniu. Súd prvej inštancie dodal, že žalobkyňa vo svojej žalobe tvrdí, že jej právo na nerušené užívanie nebytového priestoru (znemožnenie riadneho výkonu činnosti) je žalovanou porušované na základe právoplatného a vykonateľného rozhodnutia súdu, čo je od roku 2016. Súd prvej inštancie uviedol, že tvrdené právo už nie je v štádiu neistoty alebo ohrozenia. Žalobca z rozsudku odvolacieho súdu mal vedomosť o tom, že existuje nesúlady medzi skutočným stavom a stavom evidovaným v katastri, a teda mal možnosť podať takú určovaciu žalobu, kde doktrínu preventívneho charakteru určovacích žalôb nie je možné

v plnom rozsahu aplikovať, a teda určovacia žaloba môže byť prostriedkom ochrany porušeného (nielen ohrozeného) práva.

8. Posledný dôvod neosvedčenia naliehavého právneho záujmu súd prvej inštancie videl v tom, že žalovaná vykonávala (resp. mohla vykonávať) právo v súlade s rozhodnutím súdu v spojení s rozhodnutím odvolacieho súdu, a teda bola vylúčená protiprávnosť jej konania. Ak bolo vylúčené protiprávne konanie, takéto konanie nemohlo ohroziť ani porušiť právo iného. Tento fakt vylúčil uplatnenie určovacej žaloby v znení, v akom ju podal žalobca, vzhľadom na jej preventívny charakter. Súd prvej inštancie preto pre absenciu naliehavého právneho záujmu žalobu v celom rozsahu zamietol.

9. S poukazom na dôvody zamietnutia žaloby žalobcu (nedostatok naliehavého právneho záujmu) súd prvej inštancie uviedol, že navrhované dokazovanie na posúdenie otázky, či existuje, resp. neexistuje právo žalovanej na užívanie nehnuteľnosti, by na zamietnutí žaloby pri existencii konštatovaného nedostatku nič nezmenilo.

10. Čo sa týka vzájomnej žaloby žalovanej voči žalobcovi, súd prvej inštancie dospel k záveru, že nie sú splnené podmienky pasívnej vecnej legitímácie. Žalovaná mala vo vzájomnej žalobe označiť všetkých spoluvlastníkov nehnuteľnosti „Bytového domu ul. G., C.“, nakoľko ide o nútené spoločenstvo v zmysle § 78 ods. 1 CSP a rozhodnutie súdu, ktoré by v tomto prípade bolo podkladom na zmenu zápisu v katastrí, by muselo obsahovať vymedzenie podielov na takomto priestore, ak by bol spoločnou časťou, čo by zároveň malo za následok aj celkovú zmenu podielov všetkých vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome na jeho spoločných častiach a zariadeniach, ako aj na pozemku. V zmysle zákona č. 182/1993 Z.z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov (ďalej ako „zákon o vlastníctve bytov a nebytových priestorov“) sú tieto podiely odvodzované od pomeru podlahových plôch všetkých bytov a nebytových priestorov. Ak by sa tento priestor mal stať spoločnou časťou domu, bolo by túto potrebné odpočítať od súčtu podlahových plôch všetkých bytov a nebytových priestorov v dome, a to by malo dopad na veľkosť podielov všetkých vlastníkov v danom dome na jeho spoločných častiach a zariadeniach. Vzhľadom na to súd prvej inštancie vzájomnú žalobu zamietol, nakoľko nedostatok vecnej legitímácie vedie vždy k zamietnutiu návrhu meritórnym rozhodnutím.

11. V priebehu konania žalobca žiadal aj prerušenie konania z dôvodu podania ústavnej sťažnosti. Súd prvej inštancie ho však nepovažoval za nedôvodný, nakoľko žalobca nepreukázal, že ústavnú sťažnosť vôbec podal a že na Ústavnom súde SR prebieha takéto konanie. Súd prvej inštancie poukázal na to, že konanie pod sp. zn. 8C/222/2012 bolo právoplatne skončené rozhodnutím odvolacieho súdu a taktiež bolo rozhodnuté o dovolaní v dovolacom konaní a skutočnosť, že žalobca (resp. pôvodná žalobkyňa) údajne podala ústavnú sťažnosť sama osebe nie je dôvodom na prerušenie konania. Preto súd prvej inštancie návrh žalobcu na prerušenie konania zamietol.

12. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol v zmysle § 255 ods. 2 CSP v spojení s § 262 ods. 1 CSP tak, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo, nakoľko žalovaná mala v konaní o žalobe žalobkyne 100% úspech a žalobkyňa mala v konaní o vzájomnej žalobe žalovanej 100% úspech, t.j. úspech strán v sporoch bol rovnaký (50/50).

13. Proti výrokom II. a IV. tohto rozsudku podala odvolanie žalovaná.

14. Uviedla, že súd prvej inštancie konštatoval, že mala vo vzájomnej žalobe označiť všetkých spoluvlastníkov nehnuteľnosti „Bytového domu ul. G. C.“. Súd prvej inštancie mal pravdepodobne na mysli všetkých vlastníkov bytových i nebytových priestorov v tomto dome, ktorých je cca 75. S týmto právnym názorom sa nestotožňuje, lebo nemá oporu v zákone. Podľa § 5 ods. 1 písm. b) zákona o vlastníctve bytov a nebytových priestorov veľkosť spoluvlastníckeho podielu vlastníka bytu alebo nebytového priestoru v dome je určená podielom podlahovej plochy bytu alebo nebytového priestoru k úhrnu podlahových plôch všetkých bytov a nebytových priestorov v dome. Je diskutabilná otázka, či v prípade vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome ide o nútené spoločenstvo v zmysle § 78 CSP. Vlastníctvo každého bytu i nebytového priestoru je samostatné. Spoločenstvo vzniká len pri spoluvlastníctve spoločných častí a zariadení domu, prípadne pozemku. Veľkosť spoluvlastníckeho podielu jednotlivých vlastníkov na spoločných častiach je daná zákonom. Vlastníci nemajú možnosť veľkosť spoluvlastníckeho podielu na spoločných častiach ovplyvniť. Účasť všetkých vlastníkov bytov a nebytových priestorov domu v konaní nie je potrebná, nie je nevyhnutná, nemá nijaký význam. Ich

účasť v konaní by rozhodnutie súdu nijako neovplyvnila. Oni sami záujem byť účastníkmi nemajú. Ak by súd vzájomnej žalobe vyhovel, došlo by k úbytku podlahovej plochy nebytového priestoru žalobcu o niekoľko m². To by sa premietlo do faktu, že spoluvlastnícky podiel žalobcu na spoločných častiach domu by sa nepatrne znížil. Tento úbytok podielu žalobcu na spoločných častiach by sa musel rozpočítať medzi všetkých ostatných vlastníkov bytov a nebytových priestorov a ich podiel na spoločných častiach domu by sa minimálne zvýšil. K tomuto zvýšeniu by došlo zo zákona a konkrétny zlomok podielu na spoločných častiach bude len otázkou matematického výpočtu, ktorý nikto neovplyvní.

15. V tomto smere žalovaná poukázala aj na závery vyslovené v uznesení Najvyššieho súdu SR zo dňa 28.11.2018 sp. zn. 3Cdo/7/2018. Týmto uznesením Najvyšší súd SR odmietol dovolanie, ktoré podala žalovaná A. H. I. v konaní Okresného súdu Považská Bystrica sp. zn. 8C/222/2012. Aj v tomto konaní strana (A. H. I.) namietala, že stranami konania mali byť vlastníci všetkých bytov a nebytových priestorov dome súp. č. XXX. Touto námietkou sa Najvyšší súd SR ako súd dovolací zaoberá na strane 9 v bode 20. odôvodnenia uznesenia: „Podľa názoru dovolacieho súdu dosť dobre nešlo trvať na zapojení do sporu všetkých vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome a ani úspešne tvrdiť, že práve od vyriešenia tejto otázky záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu“. Je nepochybné, že ostatní vlastníci bytov a nebytových priestorov v dome nemajú na spore nijaký záujem, ide o spor medzi žalobcom a žalovanou.

16. Na tomto základe žalovaná žiadala, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že vyhovie vzájomnej žalobe a prizná jej náhradu trov konania.

17. Proti výrokom I. a IV. tohto rozsudku podal odvolanie žalobca.

18. Úvodom odvolania namietal nesprávny postup súdu prvej inštancie. Súd prvej inštancie po podaní žaloby začal vykonávať dokazovanie takého charakteru a rozsahu, ako si vyžadovalo vecné posúdenie uplatneného nároku. Poukázal na znalecké dokazovanie znalcom J. K., ktorého súd prvej inštancie ustanovil. Nebolo podľa žalobcu dôvodné považovať znalecký posudok J. K. za nezákonný či nepoužiteľný dôkaz s poukazom na § 185 ods. 1, 2 a 3 a § 207 ods. 1 CSP. Ak napriek tomu súd prvej inštancie postupoval tak, že dokazovanie týmto znaleckým posudkom ani výsluchom znalca nevykonával, tak jeho postup nebol správny. Nebol správny podľa žalobcu ani postup súdu prvej inštancie, keď tento po oznámení nevykonania dokazovania znaleckým posudkom podaným súdom ustanoveným znalcom, mu neumožnil zabezpečiť a predložiť na dôkaz súkromný znalecký posudok, ktorým by boli posúdené a zodpovedané práve tie skutočnosti, ktoré boli predmetom znaleckého dokazovania vykonaného súdom ustanoveným znalcom. Týmto postupom bolo porušené jeho právo na spravodlivý proces. Dôsledkom takéhoto postupu neboli vykonané riadne navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností a bez ich vykonania nebol vôbec riadne zistený skutkový stav v rozsahu potrebnom na posúdenie uplatneného nároku. Ak súd prvej inštancie začal vykonávať dokazovanie na posúdenie vecnej opodstatnenosti uplatneného nároku a následne jeho žalobu zamietol pre nedostatok naliehavého právneho záujmu, tak jeho postup bol celkom neúčelný, nevhodný a aj zmätočný. Podľa žalobcu je potrebné už z dôvodu takéhoto nesprávneho procesného postupu súdu prvej inštancie zrušiť rozsudok súdu prvej inštancie a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, v ktorom by došlo k odstráneniu procesných pochybení a umožneniu riadnej realizácie jeho procesných práv.

19. Žalobca sa ďalej nestotožnil so záverom súdu prvej inštancie ohľadom absencie naliehavého právneho záujmu na ním požadovanom určení. K uplatneniu určovacieho nároku došlo po rozhodnutí odvolacieho súdu vo veci sp. zn. 8C/222/2012. Žalovaná nedisponuje žiadnym právnym titulom na užívanie akejkoľvek časti nebytového priestoru v jeho vlastníctve. Takýmto právnym titulom nemôže byť rozhodnutie odvolacieho súdu vo veci sp. zn. 8C/222/2012, ktoré neriešilo otázku vlastníckeho práva k nehnuteľnosti (nebytovým priestorom) označenej v jeho výroku. Ak mu bolo právoplatným rozhodnutím súdu uložené vykonať určité úpravy v stavebných prvkoch nachádzajúcich sa v jeho nebytovom priestore a bolo mu uložené umožniť žalovanej prístup k určitým stavebným prvkom v jeho nebytovom priestore, ktorý predstavuje samostatnú ucelenú nehnuteľnosť zapísanú v katastri nehnuteľností v jeho výlučnom vlastníctve, tak takéto právoplatné rozhodnutie súdu ešte nezakladá právo žalovanej akýmkoľvek spôsobom užívať jeho nehnuteľnosť. Nie je možné realizovať splnenie povinnosti uloženej rozhodnutím odvolacieho súdu vo veci sp. zn. 8C/222/2012 bez toho, aby sprístupnil, a teda v podstate nechal voľne otvorený svoj nebytový priestor, a umožnil žalovanej sa v tomto voľne pohybovať v akúkoľvek dobu. Keďže uloženie takejto povinnosti z uvedeného rozhodnutia odvolacieho súdu nevyplýva, tak logickým dôsledkom takto vytvoreného stavu bolo podanie tejto určovacej žaloby,

ktorou sa snaží negovať nepriaznivé dôsledky na jeho vlastnícke právo. Podľa žalobcu právny chaos sa vytvoril práve uvedeným rozhodnutím odvolacieho súdu. Podanou určovacou žalobou by mohlo dôjsť k jeho odstráneniu a hlavne k dosiahnutiu ochrany jeho vlastníckeho práva, ktorou sa odvolací súd pri rozhodovaní vo veci sp. zn. 8C/222/2012 zjavne dôsledne nezaoberal.

20. Podľa žalobcu práve takto zvolený spôsob ochrany jeho vlastníckeho práva je v plnom súlade aj s preventívnym charakterom určovacej žaloby a zároveň jeho uplatneniu nebráni právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu v uvedenom predošlom konaní. K tejto otázke sa vyjadril aj odvolací súd pri rozhodovaní o zastavení konania z dôvodu prekážky právoplatne rozhodnutej veci. Tam odvolací súd uviedol, že pre účely posúdenia, či rozhodnutie v predošlej veci zakladá prekážku pre toto konanie, je podstatné, či a akým spôsobom sa riešenie otázky, ktorej sa týka podaná určovacia žaloba, premietlo vo výroku súdneho rozhodnutia v spore o splnenie povinnosti a v nadväznosti na to uviedol, že odvolací súd vo veci sp. zn. 8C/222/2012 nevyriešil otázku užívacieho či vlastníckeho práva k spornej nehnuteľnosti súvisiacu aj so zápisom v katastri nehnuteľností a že posúdenie tejto predbežnej otázky v konaní o splnenie povinnosti sa nepremietlo do výroku rozhodnutia a preto právny vzťah medzi stranami bez záväzného vyriešenia tejto otázky je neistý. Aj z pohľadu týchto skutočností je potom podľa žalobcu zrejmé, že existuje naliehavý právny záujem na podanej určovacej žalobe.

21. Žalobca sa tiež nestotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že zvolený spôsob uplatneného nároku nerieši otázku užívacieho či vlastníckeho práva k spornej časti nehnuteľnosti. Podanou žalobou sa domáha práve určenia neexistencie práva žalovanej na užívanie nehnuteľnosti v jeho vlastníctve a vstup do nej (čo je tiež potrebné považovať za spôsob jej užívania). Z takéhoto odôvodnenia možno vyvodiť, že súd prvej inštancie poukázal na vhodnosť iného spôsobu uplatnenia určovacieho nároku (u ktorého naliehavý právny záujem posudzoval), a to žalobou smerujúcou k určeniu vlastníckeho či užívacieho práva. K tomu však konštatuje, že podanie určovacej žaloby o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, ktorá je vo výlučnom vlastníctve žalobcu podľa zápisu v katastri nehnuteľností, by s poukazom na § 70 ods. 1 a 2 zákona č. 162/1995 Z.z. nutne viedlo k zamietnutiu takejto žaloby práve pre nedostatok naliehavého právneho záujmu. Fakticky by sa domáhal určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, za vlastníka ktorej je v katastri nehnuteľností stále zapísaný. Zároveň by v tejto súvislosti vzišla otázka, proti komu by mal takýto vlastnícky nárok uplatniť, keď podstata žaloby o určenie vlastníckeho práva spočíva v tom, že iná osoba, ako tá, ktorá je zapísaná za vlastníka v katastri nehnuteľností, tvrdí, že je pravým vlastníkom nehnuteľnosti. V týchto súvislostiach sa poukaz súdu prvej inštancie na inú možnú formu uplatnenia určovacieho nároku žalobcu vo forme žaloby o určenie vlastníckeho práva javí ako neopodstatnený. Rovnako to platí aj vo vzťahu k akejkoľvek inej forme žaloby o určenie užívacieho práva. Preto žalobca zdôraznil, že ním zvolený spôsob ochrany jeho vlastníckeho práva podaním negatívnej určovacej žaloby bol správny a jediný možný spôsob, ako za daného stavu (po rozhodnutí odvolacieho súdu vo veci sp. zn. 8C/222/2012) dosiahnuť ochranu svojho vlastníckeho práva.

22. Napokon pokiaľ ide o dôvod neosvedčenia naliehavého právneho záujmu, ktorý vzhladol súd prvej inštancie v tom, že žalovaná by mohla vykonávať právo v súlade s rozhodnutím súdu, a teda bola by vylúčená protiprávnosť jej konania, tak ani tento nie je podľa žalobcu opodstatnený. Rozhodnutie súdu vo veci sp. zn. 8C/222/2012 mu ukladá žalobcovi len určité povinnosti. Tie spočívajú v odstránení stavebných prvkov v jeho nebytovom priestore a v umožnení prístupu žalovanej k určitým stavebným prvkom v jeho nebytovom priestore. Nezakladajú ani nedeklarujú však akékoľvek právo žalovanej na užívanie jeho nebytového priestoru, ku ktorému by nevyhnutne splnením uložených povinností dochádzalo a ktoré by malo za následok úplné znehodnotenie jeho nebytového priestoru z hľadiska jeho doterajšej využiteľnosti a vôbec by malo za následok zánik tohto priestoru ako samostatného predmetu vlastníckeho práva. Podľa žalobcu nie je možné, aby bolo vlastníkovi nehnuteľnosti rozhodnutím súdu uložené umožniť inej osobe (odlišnej od vlastníka nehnuteľnosti) vstupovať do nehnuteľnosti, bez súčasného rozhodnutia súdu o existencii práva takejto inej osoby na užívanie nehnuteľnosti s vymedzením rozsahu a spôsobu jej užívania (pokiaľ by už takéto právo inej osoby nevyplývalo zo zákona alebo predchádzajúceho právoplatného rozhodnutia súdu alebo iného orgánu). Keďže existencia takéhoto podľa žalobcu neprípustného stavu bola vo vzťahu k nehnuteľnosti v jeho vlastníctve vytvorená práve rozhodnutím odvolacieho súdu vo veci sp. zn. 8C/222/2012, má jednoznačne naliehavý právny záujem na požadovanom určovacom rozhodnutí súdu v tomto konaní.

23. Žalobca dodal, že ak by splnil povinnosť uloženú mu uvedeným rozhodnutím súdu, tak by musel žalovanej sprístupniť svoj nebytový priestor. Takejto povinnosti nezodpovedá žiadne právo žalovanej na užívanie jeho nebytového priestoru. Žalovaná by sa preto dopúšťala protiprávneho konania. Súčasťou realizácie povinnosti uloženej uvedeným rozhodnutím súdu by totiž bolo aj umožnenie žalovanej voľne sa pohybovať po jeho nebytovom priestore v akejkolvek bližšie nevymedzenej časti a v akejkolvek dobe a povinnosť umožniť žalovanej takéto konanie pre neho určite z rozhodnutia súdu vo veci sp. zn. 8C/222/2012 nevyplýva.

24. Žalobca upozornil, že z rozhodovacej činnosti súdov o určovacích žalobách v zásade vyplýva, že žalobca má naliehavý právny záujem, ak je určovacia žaloba schopná odstrániť existujúcu neistotu medzi stranami sporu a poskytnúť pevný základ pre ich právny vzťah, za predpokladu, že túto neistotu nie je možné odstrániť iným prostriedkom ochrany práv (viď aj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR vo veci sp. zn. 2 ObdoV 11/2019). Aj s poukazom na takéto právne závery má žalobca za to, že ním podaná žaloba je schopná odstrániť existujúcu neistotu medzi stranami sporu, ktorá vznikla po rozhodnutí odvolacieho súdu vo veci sp. zn. 8C/222/2012, a preto má naliehavý právny záujem na požadovanom určovacom rozhodnutí.

25. Z týchto dôvodov žalobca navrhol rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých častiach zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

26. K odvolaniu žalobcu sa vyjadrila žalovaná. Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. považovala za vecne správny. Odvolanie žalobcu je podľa žalovanej nesprávne. Postup i samotný výsledok konania pred súdom prvej inštancie v rozsahu napadnutom odvolaním žalobcom považovala žalobkyňa za zákonný a správny. Preto žiadala o potvrdenie rozsudku v tejto časti.

27. K odvolaniu žalovanej sa vyjadril žalobca. So zamietnutím vzájomnej žaloby sa plne stotožnil. Odvolacie námietky sú neopodstatnené a nemôžu obstať. K tomuto záveru pripojil rozsiahlu argumentáciu.

28. V priebehu odvolacieho konania sa vyjadrila dvomi podaniami žalovaná. Zdôraznila, že žalobca nemá na podaní svojej žaloby naliehavý právny záujem a navyiac v tejto veci predstavuje rozhodnutie sp. zn. 8C/222/2012 preukážku veci právoplatne rozhodnutej.

29. Krajský súd ako súd odvolací preskúmal vec podľa § 379 a 380 ods. 1 CSP, bez nariadenia pojednávania odvolacieho súdu podľa § 385 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné v napadnutých výrokoch I. a II. a v závislom výroku IV. o trovách konania podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdiť.

30. Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku III. o zamietnutí návrhu žalobcu na prerušenie konania nebol odvolaním napadnutý, preto je v tejto časti právoplatný a týmto rozhodnutím odvolacieho súdu nedotknutý (§ 367 CSP).

31. Odvolací súd, vzhľadom k tomu, že odvolania podali obe sporové strany, pristúpil najskôr k posúdeniu odvolania žalobcu. Následne sa venoval odvolaniu žalovanej.

32. Žalobca namietal najskôr nesprávny procesný postup súdu prvej inštancie. Ten sa vzťahoval k nevykonaniu znaleckého dokazovania a k nevytvoreniu priestoru na predloženie súkromného znaleckého posudku. Žalobca tiež nepovažoval za správny postup súdu prvej inštancie, keď začal vykonávať dokazovanie v rozsahu vecného prieskumu a napokon žalobu zamietol z dôvodu absencie naliehavého právneho záujmu. Tento postup žalobca považoval za zmatečný a nesprávny. Už tieto procesné pochybenia podľa žalobcu opodstatňujú zrušenie napadnutého rozsudku v časti rozhodnutia o ním uplatnenej žalobe.

33. Odvolací súd súhlasí so žalobcom v tom, že nebol správny procesný postup súdu prvej inštancie, ak vykonal dokazovanie v rozsahu meritórneho posúdenia sporu a nakoniec žalobu zamietol pre absenciu naliehavého právneho záujmu. Tento záver pritom zodpovedá aj judikatúre, podľa ktorej „nedostatok naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení je dôvodom k zamietnutiu žaloby bez toho, aby sa súd zaoberal vecou v jej merite, lebo tento nedostatok bráni zaoberať sa vecou z hľadiska

opodstatnenosti uplatneného nároku“ (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zo dňa 22.9.2010, sp. zn. 4Cdo 56/2009; tohto záveru si ostatne bol vedomý aj súd prvej inštancie, keďže ho konštatoval v bode 37. napadnutého rozsudku, no v intenciách tejto veci sa ním neriadil).

34. Avšak odvolací súd už nesúhlasí so žalobcom v tom, že tento nesprávny postup súdu prvej inštancie ústi do potreby zrušenia napadnutého rozsudku v časti o jeho žalobe. Tento postup súdu prvej inštancie totiž procesné práva žalobcu neskrátil. Procesný postup spočívajúci vo vykonávaní dokazovania bol len nadbytočný. Odvolací súd je pritom oprávnený zrušiť napadnutý rozsudok vtedy, ak by práva odvolateľa boli procesným postupom súdu prvej inštancie porušené v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces [viď § 389 ods. 1 písm. b) CSP]. K porušeniu práva na spravodlivý proces tak týmto postupom súdu prvej inštancie podľa odvolacieho súdu nedošlo. Navyše, žalobca ani netvrdí, aký skutkový záver súdu prvej inštancie by bol vykonaním dokazovania iný oproti skutkovým zisteniam súdu prvej inštancie. Záver o absencii naliehavého právneho záujmu je právnym posúdením, a preto odvolací súd konštatuje, že iná situácia by bola, ak by súd prvej inštancie nevykonal niektorý dôkaz, ktorý by menil aj právne posúdenie ohľadom naliehavého právneho záujmu. A to ani žalobca v tomto prípade netvrdil. Preto odvolací súd túto námietku vyhodnotil ako neopodstatnenú.

35. Ďalej žalobca namietal nesprávne právne posúdenie súdu prvej inštancie ohľadom naliehavého právneho záujmu. Žalobca zastával presvedčenie, že na podanej žalobe naliehavý právny záujem má. Predovšetkým konštatoval, že k uplatneniu určovacieho nároku došlo po rozhodnutí odvolacieho súdu vo veci sp. zn. 8C/222/2012. Žalovaná podľa žalobcu nedisponuje žiadnym právnym titulom na užívanie akejkoľvek časti nebytového priestoru v jeho vlastníctve. Takýmto právnym titulom nemôže byť rozhodnutie odvolacieho súdu vo veci sp. zn. 8C/222/2012, ktoré neriešilo otázku vlastníckeho práva k nehnuteľnosti označenej v jeho výroku. Nie je možné realizovať splnenie povinnosti uloženej rozhodnutím odvolacieho súdu vo veci sp. zn. 8C/222/2012 bez toho, aby sprístupnil, a teda v podstate nechal voľne otvorený svoj nebytový priestor, a umožnil žalovanej sa v tomto voľne pohybovať v akúkoľvek dobu. Podľa žalobcu práve takto zvolený spôsob ochrany jeho vlastníckeho práva je v plnom súlade aj s preventívnym charakterom určovacej žaloby a zároveň jeho uplatneniu nebráni právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu v uvedenom predošlom konaní. Žalobca zdôraznil, že nemá iný právny prostriedok, akým sa môže domáhať ochrany svojich práv.

36. S týmito námietkami odvolací súd nesúhlasí. Súd prvej inštancie správne skonštatoval, že na podanej žalobe nemá žalobca naliehavý právny záujem.

37. Odvolací súd, na vysporiadanie sa s týmito námietkami žalobcu, považuje za vhodné upozorniť na viaceré judikatúrne závery ohľadom posudzovania naliehavého právneho záujmu.

38. Platí, že „určovacia žaloba nie je spravidla opodstatnená najmä vtedy, ak vyriešenie určitej otázky neznamená úplné vyriešenie obsahu spornosti daného právneho vzťahu alebo práva, alebo ak požadované určenie má povahu (len) predbežnej otázky vo vzťahu k posúdeniu, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je“ (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 28.3.2023, sp. zn. 4 Cdo 106/2021).

39. Naliehavý právny záujem na určení je spravidla daný v prípade, ak by bez tohto určenia bolo právo žalobcu ohrozené alebo ak by sa bez tohto určenia stalo jeho právne postavenie neistým (R 17/1972).

40. Zhrňujúco posudzovanie naliehavého právneho záujmu vymedzuje aj rozsudok veľkého senátu Najvyššieho súdu SR z 27.3.2017, sp. zn. 1 VCdo 1/2017, podľa ktorého „súdna prax vychádza z toho, že (1) naliehavý právny záujem sa viaže na konkrétny určovací petit (to, čoho sa žalobca v konaní domáhal) a súvisí s vyriešením otázky, či sa žalobou s daným petitom môže dosiahnuť odstránenie spornosti práva alebo právnej neistoty, (2) tento záujem je daný vtedy, pokiaľ by bez súdom vysloveného určenia bolo buď ohrozené právo žalobcu alebo by sa jeho právne postavenie stalo neisté, (3) záver súdu o (ne)existencii naliehavého právneho záujmu žalobcu predpokladá posúdenie, či podaná určovacia žaloba je vhodný (správne zvolený a prípustný) procesný nástroj ochrany jeho práva, (4) naliehavý právny záujem je daný tiež vtedy, ak sa určovacou žalobou vytvorí pevný právny základ pre vzťahy účastníkov a predíde prípadným ďalším sporom, (5) naliehavý právny záujem je spravidla daný všade tam, kde rozhodnutie súdu bude podkladom pre zápis do katastra nehnuteľností, (6) naliehavý právny záujem na určení, či tu právny vzťah alebo právo je, či nie je, môže mať aj tretia osoba (na samom úkone

alebo právnom vzťahu bezprostredne nezúčastnená), pokiaľ preukáže, že požadovaným určením sa priaznivo ovplyvní (zlepší) jej právne postavenie“.

41. Je nutné upozorniť aj na prednosť žaloby na splnenie pred žalobou určovacou, nakoľko v prípade možnosti žalovať priamo splnenie povinnosti treba preto vždy považovať za neprípustnú určovaciu žalobu, ktorá neslúži potrebám praktického života, spornosť nerieši (neodstraňuje) a len vedie k nárastu počtu súdnych sporov (viď rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo 112/2004). Z tohto princípu sú dané však aj výnimky. Vo veciach, kedy možno žalovať na plnenie, môže byť daný naliehavý právny záujem na určení, pokiaľ sa žalobou vytvorí pevný právny základ pre právne vzťahy účastníkov sporu a tým sa potom zabráni prípadným ďalším žalobám na plnenie, prípadne vtedy, pokiaľ by sa žalobou na plnenie nemohol vyriešiť celý obsah sporného právneho vzťahu (k tomu viď rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 29 Cdo 2349/99 a obdobne aj rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 32Cdo 1002/2009). Pre posúdenie existencie naliehavého právneho záujmu je významná i skutočnosť, či žalobcom nebola poskytnutá iná možnosť ochrany práv, ak výlučne žalovaný je aktívne legitimovaný na podanie žaloby na plnenie (viď nález Ústavného súdu ČR sp. zn. I. ÚS 1440/14).

42. Pritom je potrebné zopakovať aj podstatné závery rozhodnutia Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 23.8.2017, sp. zn. 17Co/212/2016, ktorým odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 25.1.2016, sp. zn. 8C/222/2012. Na toto rozhodnutie odkazuje odvolateľ, súd prvej inštancie a podstatne súvisí s týmto konaním (pre úplnosť – v uvedenom konaní žalovaná, tam v pozícii žalobkyne, žiadala od právnej predchodkyne žalobkyne, tam v pozícii žalovanej, odstránenie vymurovanej priečky medzi dvomi nebytovými priestormi, čomu odvolací súd vyhovel). V uvedenom rozhodnutí odvolací súd konštatoval, že „každý nebytový priestor musí mať riadny a bezpečný prístup, ktorým neskolaudované kovové schodisko nezodpovedajúce projektovej dokumentácii nie je, možno o takomto riadnom prístupe k nebytovému priestoru - ambulancii žalobkyne uvažovať iba cez spoločné časti domu. Tými je potom v tomto prípade chodba nevyhnutná na podstatu a bezpečnosť domu vedúca práve cez predmetný priestor. Vzhľadom na uvedené má teda predmetný priestor povahu spoločnej časti domu“. Zároveň konštatoval, že „predstavuje predmetný priestor spoločné časti domu, ktoré je z povahy ich právneho režimu podielového spoluvlastníctva oprávnená užívať žalobkyňa ako ich podielová spoluvlastníčka. Žalovaná, ktorá takéto užívanie žalobkyňi dobrovoľne neumožňuje, je preto povinná tak urobiť a za tým účelom z predmetného priestoru ako spoločnej časti domu odstrániť priečku a sprístupniť v ňom dvere ako aj priestor potrebný k prístupu do ambulancie žalobkyne“. Pritom odvolací súd zdôraznil, že skutočný stav so stavom evidovaným v katastri nehnuteľností nie je zosúladený, a preto „v záujme zosúladenia uvedených nezrovnalostí sa do budúca javí ako najefektívnejšia možnosť vzájomná súčinnosť žalobkyne a žalovanej na zosúladení skutočného a v katastri evidovaného stavu. Iba tak sa pravdepodobne dajú odstrániť následky nekorektného konania zo strany zhotoviteľa stavby, ktorým boli dotknuté obe účastníčky“.

43. V tomto spore žalobca žalobou žiada, aby súd určil, že žalovaná nie je oprávnená užívať špecifikovaný nebytový priestor, lebo je v jeho vlastníctve a žalovaná nemá na jeho užívanie žiadny právny titul a vyššie uvedené rozhodnutie odvolacieho súdu umožnilo žalovanej takéto užívanie. K tomuto špecifikovanému nebytovému priestoru však odvolací súd už raz zaujal vyššie prezentované stanovisko, podľa ktorého predstavuje spoločnú časť domu, ktorú je z povahy svojho právneho režimu, podielového spoluvlastníctva, oprávnená užívať aj žalovaná.

44. Vzhľadom na to, že touto žalobou žalobcu by sa úplne nevyriešilo vlastnícke právo ohľadom špecifikovaného nebytového priestoru vo výroku súdneho rozhodnutia, správne skonštatoval súd prvej inštancie, že naliehavý právny záujem na podanej žalobe žalobcu nejestvuje. Užívanie je iba jednou zo zložiek vlastníckeho práva, preto podaná žaloba žalobcu nie je schopná odstrániť vyriešiť vo výroku rozhodnutia vlastnícke právo a nastoliť medzi sporovými stranami právnu istotu. Nasledoval by nutne ďalší súdny spor (k jeho možnosti sa odvolací súd vyjadruje ďalej). Práve vyriešenie vlastníckeho práva sporného nebytového priestoru vo výroku rozhodnutia, ktoré by bolo následne podkladom na zmenu zápisu v katastri nehnuteľností, by problém medzi sporovými stranami urovnalo. Vyhovenie žalobe by so sebou prinieslo iba neistotu ohľadom užívania špecifikovaného priestoru, nakoľko by jestvovali dva rozsudky súdu ohľadom užívania, čo by neprinieslo vyriešenie otázky vlastníckeho práva tak, aby bolo podkladom pre zmenu evidovaného zápisu v katastri nehnuteľností.

45. Navyše odvolací súd upozorňuje aj na významnú systémovú súvislosť, ktorú žalobca opomína, keď argumentuje, že iný právny prostriedok ochrany práv nemá. Judikatúra, ako to odvolací súd vyššie uviedol, akcentuje prednosť žaloby na plnenie pred žalobou určovacou. Pokiaľ sa žalobca domnieva, že nebytový priestor je v jeho výlučnom vlastníctve (čo odporuje skoršiemu prejudiciálne skonštatovanému záveru odvolacieho súdu) a žalovaná ho neoprávnene užíva, má k dispozícii účinný právny prostriedok nápravy. A to žalobu negatívnu podľa § 126 Občianskeho zákonníka, ktorou by žiadal uloženie povinnosti žalovanej v podobe zdržania sa užívania tohto nebytového priestoru. V tom prípade by sa jednalo o žalobu podľa § 137 písm. a) CSP, teda o žalobu o plnenie, pri ktorej nie je potrebné skúmať naliehavý právny záujem.

46. Odvolaciemu súdu sa tak javí, že žalobca sa podanou žalobou snaží obísť žalobu na plnenie, argumentujúc, že iný vhodný prostriedok nápravy v jeho situácii neexistuje (zrejme z dôvodu uvedomenia si, že užívanie priestoru bolo už prejudiciálne odvolacím súdom raz vyriešené). Odvolací súd dopĺňa, že vyhovenie žalobe by priamo nezakladalo povinnosť žalovanej neužívať špecifikovaný priestor, ale by len akademicky deklarovalo (určovalo), že žalovaná nemá právo užívať nebytový priestor. Na ochranu vlastníckeho práva, ak iná osoba neoprávnene užíva vec, slúži negatívna žaloba podľa § 126 Občianskeho zákonníka, ktorej podmienkou je existencia zásahu do vlastníckeho práva žalobcu. Tento záver súčasne nenaruša preventívnu povahu určovacej žaloby (teda že žalobca by nemal čakať, kedy žalovaná začne užívať jeho vec), pretože na predchádzanie škodám slúži právnym poriadkom predpokladaný inštitút (predchádzanie škodám – § 417 Občianskeho zákonníka, pričom znova ide o žalobu na plnenie). Aj preto neobstojí právny názor žalobcu zo žaloby, že ním podaná žaloba má preventívny charakter vo vzťahu k možným nárokom na náhradu škody. Treba dodať, že žalobca v tejto súvislosti ani neozrejmil, prečo by žaloba na plnenie nepredstavovala vhodný prostriedok ochrany jeho práv. Už i len tento dôvod by podľa odvolacieho súdu postačoval na prijatie záveru o nedostatku naliehavého právneho záujmu na žalobcom požadovanom určení.

47. Odvolací súd dopĺňa podstatný záver, a síce že právoplatný rozsudok o žalobe na určenie, či tu právo alebo právny vzťah je alebo nie je, nevytvára prekážku veci právoplatne rozhodnutej pre žalobu na plnenie vychádzajúcu z rovnakého skutkového základu (viď rozsudok Najvyššieho súdu ČR zo dňa 18.10.2011, sp. zn. 26 Cdo 644/2011, alebo i rozsudok Najvyššieho súdu ČR zo dňa 27.3.1997, sp. zn. 3 Cdon 1338/96). Preto by podaná určovacia žaloba nevyriešila právny vzťah sporových strán, ale umožňovala a predpokladala vznik ďalšieho súdneho sporu.

48. Preto odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie správne zamietol žalobu žalobcu z dôvodu absencie naliehavého právneho záujmu na ním požadovanom určení. Napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je preto vo výroku I. vecne správny.

49. Následne sa odvolací súd venoval odvolaniu žalovanej. Žalovaná nesúhlasila so zamietnutím vzájomnej žaloby z dôvodu, že neoznačila všetkých spoluvlastníkov bytového domu, a súdne rozhodnutie by preto nemohlo byť podkladom na zmenu zápisu v katastri nehnuteľností.

50. S odvolacou argumentáciou žalovanej odvolací súd nesúhlasí.

51. Odvolací súd predovšetkým podotýka, že vzájomná žaloba o určenie vlastníckeho práva je vhodným nástrojom na vyriešenie právneho vzťahu medzi sporovými stranami. Táto vzájomná žaloba by bola schopná vo výroku rozhodnutia vyriešiť otázku vlastníckeho práva, ktoré by bolo podkladom zmeny zápisu v katastri nehnuteľností.

52. Správne však skonštatoval súd prvej inštancie, že bolo povinnosťou žalovanej označiť všetkých spoluvlastníkov bytového domu. Všetci títo spoluvlastníci predstavujú nútené spoločenstvo podľa § 78 ods. 1 CSP. Podľa § 78 ods. 1 CSP nútené spoločenstvo je procesné spoločenstvo, v ktorom osobitný predpis vyžaduje pre úspech v spore účasť všetkých subjektov právneho vzťahu.

53. Z povahy sporu je zrejmé, že vyhovením vzájomnej žalobe by došlo aj k zmene podielov na spoločných častiach domu, spoločných zariadeniach domu, na príslušenstve, na pozemku zastavanom domom a na príslušenstve pozemku bytového domu (§§ 13 a 19 zákona o vlastníctve bytov a nebytových priestorov). Podiely na týchto častiach sú určené podielom podlahovej plochy bytu alebo nebytového priestoru k úhrnu podlahových plôch všetkých bytov a nebytových priestorov v dome [§ 5 ods. 1 písm. b)

zákona o vlastníctve bytov a nebytových priestorov]. Vzhľadom na to, že právoplatný výrok rozhodnutia je záväzný len pre sporové strany, prípadne ich právnych nástupcov (§ 228 ods. 1 CSP) a osoby uvedené v § 228 ods. 2 CSP, tak bolo nevyhnutné označenie všetkých podielových spoluvlastníkov bytového domu. Aj pre nich by totiž v zmysle uvedeného muselo byť rozhodnutie súdu záväzné. V opačnom prípade by sa rozhodovalo o právach osôb bez toho, aby v konaní figurovali, čo prípustné nie je. Preto správne skonštatoval súd prvej inštancie, že predstavujú nútené spoločenstvo podľa § 78 ods. 1 CSP.

54. Žalovaná, nakoľko vo vzájomnej žalobe neoznačila všetkých podielových spoluvlastníkov bytového domu, privodila jediný možný následok. A to zamietnutie jej vzájomnej žaloby, keďže podľa § 78 ods. 2 CSP súd žalobu zamietne, ak nie je splnená podmienka účasti všetkých subjektov podľa ods. 1. Pritom okruh sporových strán zásadne určuje strana žalujúca (v tomto prípade žalovaná, uplatniac vzájomnú žalobu). Nesprávne určenie okruhu sporových strán v sporovom konaní nemôže súd z úradnej činnosti odstraňovať a nemôže ani žalujúcu stranu poučiť o nedostatku vecnej legitímácie.

55. Preto správne súd prvej inštancie zamietol vzájomnú žalobu žalovanej. Napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je tak aj vo výroku II. vecne správny.

56. Vzhľadom na vecnú správnosť výrokov I. a II. napadnutého rozsudku bol vecne správny aj závislý výrok IV. o trovách konania. Preto odvolací súd potvrdil napadnutý rozsudok vo výrokoch I., II. a v závislom výroku IV. (§ 387 ods. 1 CSP).

57. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 2 CSP tak, že žiadnej sporovej strane náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Obe sporové strany boli v odvolacom konaní neúspešné, pretože odvolací súd nevyhovel ani odvolaniu žalobcu, ani odvolaniu žalovanej.

58. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu jednomyselne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).